

ZRZESZENIE ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH ENERGETYKÓW

00-628 WARSZAWA
ul. Marszałkowska 21/25 lok. 76
Tel. (22) 825-26-64
Tel. (22) 875-94-88
Fax: (22) 875-95-14
E-Mail: zzze@zzze.pl
www.zzze.pl

BANK PEKAO S.A. o/Warszawa
90 1240 5963 1111 0000 4797 4625
NIP: 525-21-90-391
REGON: 016443179
KRS 123596

Warszawa 14.01.2019 r.
ZZZE /19

Organizacje Członkowskie Zrzeszenia Związków Zawodowych Energetyków

Kwestia składek członkowskich w związku z RODO

Po analizie prawnej przeprowadzonej przez Kancelarię Prawną REGULUS informujemy, że zgodnie z ustawą o związkach zawodowych:

Art. 33¹. [Pobieranie składek związkowych]

1. Pracodawca, na pisemny wniosek zakładowej organizacji związkowej i za **pisemną zgodą osoby wykonującej pracę zarobkową, jest obowiązany pobierać z wynagrodzenia tej osoby składkę związkową w zadeklarowanej przez nią wysokości.**
2. Pracodawca jest obowiązany niezwłocznie **przekazywać kwoty pobranych składek związkowych na rachunek bankowy lub rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej wskazany przez zakładową organizację związkową.**

Z powyższego wynika zatem, że pracodawca musi wiedzieć, iż pracownik wyraził zgodę na przekazywanie składki w określonej wysokości. Najczęściej jest to rozwiązane w ten sposób, że w Deklaracji członkowskiej pracownik wyraża zgodę na potrącenie składki, a często dodatkowo pracodawca sam dla swojej dokumentacji uzyskuje od pracownika taką zgodę, aby nie było z jego strony wątpliwości, że może potrącać.

Teoretycznie pracodawca mógłby się posiłkować zgodą zawartą w Deklaracji członkowskiej, jednak z uwagi na to, że do dokumentacji pracowniczej pracodawca potrzebuje oryginału, a Deklaracje członkowskie są własnością związku, to w interesie pracodawcy jest uzyskanie od pracownika dodatkowej zgody na przekazywanie składki – co istotne w tej zgodzie, zgodnie z ww. przepisem powinna być zadeklarowana wysokość składki. Może ona być określona kwotowo, albo procentowo – w zależności od przyjętego przez związek zawodowy sposobu jej wyliczenia.

Obowiązkiem pracodawcy jest natomiast niezwłoczne przekazywanie kwoty pobranych składek na rachunek bankowy organizacji związkowej. W praktyce przeważnie pracodawca dokonuje zbiorczego przelewu potrąconych składek, wraz z listą pracowników, których to przekazanie dotyczy.

W tym miejscu, po wejściu w życie RODO i konieczności większego zwracania uwagi na to jakie dane i komu są przekazywane, w wielu zakładach pracy (z obawy przed karami finansowymi za naruszenie przepisów), pracodawcy utrudniają obieg informacji w zakresie składek.

Jako podstawę utrudnień wskazują przeważnie fakt, iż kwestia przynależności do związków zawodowych należy do danych osobowych szczególnie wymagających ochrony.

Co do zasady przetwarzanie danych osobowych (jakichkolwiek) odbywa się na jednej z dwóch podstaw prawnych:

- 1) Przetwarzanie jest **niezbędne do wypełniania obowiązków** i wykonywania szczególnych praw przez administratora lub osobę, której dane dotyczą np. w dziedzinie prawa pracy.
- 2) Przetwarzanie jest dokonywane **na podstawie zgody** osoby zainteresowanej i w celu, na który wyraziła zgodę.

Samo potrącanie składki przez pracodawcę jest zatem wyrazem realizacji obowiązków ustawowych (określonych w ww. art. 33¹ ustawy o związkach zawodowych), dodatkowo opartym na zgodzie pracownika na dokonanie potrącenia.

W tym zakresie przekazanie zbiorczej kwoty składek na rachunek organizacji oraz listy pracowników – członków, co do których pracodawca dokonał potrącenia – jest wyrazem realizacji obowiązków ustawowych. Lista członków, co do których zostało dokonane potrącenie – jest niezbędna organizacji związkowej do weryfikacji listy członków, a co dalej idzie liczebności związku.

Pracodawca nie ma zatem podstawy prawnej do odmowy wskazania zbiorczej liczby członków, gdyż prawo do jej przekazania wynika bezpośrednio z istoty przynależności do związku zawodowego i obowiązku pokrywania składek członkowskich oraz uzyskiwania przez związek wiedzy, o dokonaniu potrącenia.

W tym zakresie zatem, jakiegokolwiek blokowanie informacji o liście członków, w świetle ww. przepisów jest nadużyciem, lub wyrazem zbytnej ostrożności pracodawcy i przyjętych procedur w zakresie RODO. Odmowa udostępnienia takiej listy, może być natomiast podstawą do złożenia zawiadomienia do prokuratury o utrudnianiu prowadzenia działalności związkowej, niemożności weryfikowania listy członków – szczególnie w świetle zmiany w przepisach ustawy o związkach zawodowych.

Odmierna sytuacja zachodzi natomiast, **jeżeli zbiorcza lista pracowników, których dotyczyło potrącenie składek zawiera przy każdym nazwisku, kwotę potrącenia.** Taka lista, przy standardowym procentowym określeniu wysokości składki w odniesieniu do wynagrodzenia miesięcznego, daje odbiorcy wiedzę o wysokości wynagrodzenia pracownika i tym samym może naruszać wewnętrzne standardy poufności wysokości wynagrodzenia.

Powstaje zatem pytanie na jakiej podstawie prawnej pracodawca będzie zobowiązany podawać listę pracowników ze wskazaniem kwoty dokonanego potrącenia z wynagrodzenia konkretnego pracownika. Ze strony organizacji związkowej posiadanie takiej wiedzy może być konieczne dla celów zweryfikowania, czy pracodawca przekazał faktycznie całą należną kwotę na rachunek organizacji. Jednak pracodawca może w tym samym wypadku uznać, że podawanie kwoty potrącenia odnośnie poszczególnych pracowników, wykracza poza przyznane mu w art. 33¹ ustawy o związkach zawodowych uprawnienie do potrącenia – a nie jest niezbędne do wypełniania obowiązków nałożonych tą ustawą. Przepis nie wskazuje bowiem, iż pracodawca ma podawać listę członków wraz z dokonaną kwotą potrącenia.

Z uwagi na to, iż dane dotyczące wynagrodzenia są danymi wrażliwymi (dodatkowo chronionymi jako tajemnica przedsiębiorstwa), w świetle RODO - obawy pracodawcy przed ujawnieniem de facto listy wynagrodzeń konkretnych pracowników – należy uznać za uzasadnione.

Ponieważ przepis wprost nie pozwala na uznanie, że to ujawnienie jest konieczne – wydaje się, że w tym zakresie **potrzebna byłaby dodatkowa zgoda pracownika – w postaci zapisu,**

że wyraża zgodę na przekazywanie przez pracodawcę organizacji związkowej informacji o wysokości potrąconej składki.

Takie oświadczenie umożliwi pracodawcy przekazywanie listy pracowników wraz z wysokością potrąconej indywidualnie składki, a związkom pozwoli na przechowywanie i przetwarzanie tych danych. Oczywiście, w tym zakresie powinny zostać zastosowane odpowiednie środki bezpieczeństwa.

Z poważaniem:

ZRZESZENIE
Związków Zawodowych Energetyków
PRZEWODNICZĄCY
Jerzy Wiertelak